

Samenvatting

Naar aanleiding van de 2 initiatiefvoorstellen over zwerfjongeren heeft het college besloten opvanginstellingen voor zwerfjongeren opdracht te geven in hun dienstverlening te realiseren dat jongeren verzekerd zijn en dat in bestaande interventies ruimte bestaat voor experimenten; te onderzoeken bij 'Housing First Maastricht' de leeftijdsgrens van 23+ te verlagen naar 18+ en wat hiervan de consequenties zijn; met zorgaanbieders te overleggen over de beste interventies bij gezinnen om zwerfjongeren te voorkomen. En daarbij de opbrengsten van 'IPA' en 'Families First' extra onder de aandacht te brengen van de zorgaanbieders; een inventarisatie te (laten) doen naar het aantal dak- en thuisloze jongeren in Maastricht. Op basis hiervan eventueel het aantal opvang- en crisisplaatsen te verhogen, dan wel aan te passen; uiterlijk 01 juni 2017 een "Plan van Aanpak zwerfjongeren Maastricht e.o." aan de Raad aan te bieden.

Beslispunten

Beslispunt 1:

De opvanginstellingen voor zwerfjongeren opdracht te geven in hun arrangementen, dan wel hulpverlening/begeleiding te realiseren dat jongeren verzekerd zijn en dat in bestaande interventies ruimte is voor experimenten zoals 'Van de Straat';

Beslispunt 2:

Te onderzoeken of het mogelijk is bij 'Housing First Maastricht' de leeftijdsgrens van 23+ te verlagen naar 18+ en wat hiervan de consequenties zijn;

Beslispunt 3:

Met zorgaanbieders in overleg te treden omtrent de beste interventies die ingezet kunnen worden in gezinnen om zwerfjongeren te voorkomen. En daarbij de opbrengsten van 'IPA' en 'Families First' extra onder de aandacht te brengen van de zorgaanbieders;

In totaal zijn reeds 349 'Families First' modules ingezet. In 2015: 35 modules en 2016: 314.

Beslispunt 4:

Een inventarisatie te (laten) doen naar het aantal dak- en thuisloze jongeren in Maastricht.

Beslispunt 5:

Op basis van de uitkomsten van genoemde inventarisatie in 4, nadere beslissingen te nemen over een eventuele uitbreiding van opvang- en crisisplaatsen, dan wel een aanpassing hiervan. Financiële consequenties hiervan en een voorstel hierover worden te zijner tijd aan de Raad voorgelegd na afstemming met de overige Heuvelland gemeenten en gemeenten in de Westelijke Mijnstreek.

Beslispunt 6:

Opstellen van een “Plan van Aanpak zwerfjongeren Maastricht e.o.” dat uiterlijk 01 juni 2017 aan de Raad wordt aangeboden met jaarlijks een voortgangsrapportage, beginnend najaar 2018.

Besluit Burgemeester en Wethouders 17 januari 2017:

Conform.

1. Aanleiding

De fractie van D66 Maastricht en Senioren Partij Maastricht hebben gezamenlijk een Raadsvoorstel ingediend, genaamd: "(t)huis voor jongeren: Geef zwerfjongeren een kans in Maastricht". Aan het College wordt het volgende gevraagd:

Opstellen van een plan van aanpak en deze uiterlijk 1 juni 2017 aan de Raad voor te leggen, waarna jaarlijks een voortgangsrapportage wordt gepresenteerd.

Het doel is een verbetering van preventie als ook ketenaanpak voor zwerfjongeren waarin aandacht is voor de volgende zaken:

- a. met zorg verzekerd;
- b. experiment sociaal netwerk van 'Van de Straat';
- c. Positioneer de Intensieve Preventieve Aanpak (IPA) steviger in het beleid;
- d. Familieondersteuning als eerste actie inzetten;
- e. Housing First ook voor jongeren 18+;
- f. Integratie één gemeentelijk aanspreekpunt voor jongeren in beleid.

Tegelijkertijd heeft ook Partij Veilig Maastricht een Initiatiefvoorstel ingediend, genaamd: "Zwerfjongeren". Aan het College wordt gevraagd:

1. Een inventarisatie van het huidige aantal zwerfjongeren (18-23 jaar) in Maastricht.
2. Uitbreiding van het aantal opvangplaatsen naar 60, uitlopend naar 100 conform eerdere berichtgeving van 25-09-2012 waarin het College toezegt te streven naar een kleine honderd opvangplekken en deze te zullen financieren.
3. Realisatie van vier extra crisisplekken.
4. Financiering voor de uitbreiding opvang wordt gerealiseerd vanuit het budget MO en WMO.
5. Het College legt een voorstel, inclusief financiering, vóór 31 maart 2017 voor aan de Raad.

Voorstel is om beide initiatiefvoorstellen tegelijkertijd op te pakken en te behandelen op een wijze waarin beide voorstellen op hun merites kunnen worden bekeken.

2. Context

Zwerfjongeren zijn "jongeren tot 23 jaar die feitelijk of residentieel dakloos zijn met meervoudige problemen" (landelijke definitie). In onze regio (Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek) zijn er jaarlijks zo'n 50-60 jongeren die gebruik maken van de jongerenopvang. Te weten in Pension Jekerzicht: jaarlijks tussen 30-40 jongeren, Credohuis Maastricht: jaarlijks 10 jongeren en Jongerenfoyer Maris Stella (in het kader van Kamers met Kansen): jaarlijks 10 jongeren. Daarnaast zijn in Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek in het kader van Beschermd Wonen momenteel 700 arrangementen aanbesteed, inclusief arrangementen voor 18-23 jarigen.

Op basis van het landelijk cijfer van zo'n 9.000 zwerfjongeren, wordt geschat dat in de regio Zuid Limburg zo'n 200 zwerfjongeren voorkomen. Let wel: dit is een schatting!

Naar aanleiding van de WMO2015, nieuwe Jeugd- en Participatiewet is het moment gekomen het vigerend zwerfjongerenbeleid tegen het licht te houden en te actualiseren naar een zwerfjongerenbeleid, meer gericht op preventie en met een meer samenhangende aanpak van de zwerfjongerenproblematiek.

3. Gewenste situatie

De gezamenlijke voorstellen van D66 Maastricht en Senioren Partij Maastricht, vervat in "(t)huis in Maastricht: Geef zwerfjongeren een kans in Maastricht" kunnen worden ondersteund in het kader van bestaand beleid.

- Ten aanzien van het gezamenlijk voorstel van D66 Maastricht en Senioren Partij Maastricht: Wat betreft het voorstel om familieondersteuning als eerste actie in te zetten ter voorkoming dat jongeren gaan zwerven: dit wordt momenteel met de interventie "Families First" succesvol door verschillende uitvoeringsorganisaties gedaan. In 2015 (35) en 2016 (314) zijn er gezamenlijk 349 modules ingezet. "Families First" is intensieve crisishulp aan gezinnen met als doel om het gezin bij elkaar te houden en uithuisplaatsing van één of meer kinderen te voorkomen. De veiligheid van de kinderen staat voorop. De hulp duurt vier tot zes weken, sluit aan bij de behoeften van het gezin en is gericht op het vergroten van de competentie van gezinsleden door middel van het versterken van datgene wat goed gaat en het aanleren van nieuwe vaardigheden. Vanuit de gemeente wordt vanaf 2017 de inzet van deze interventie blijvend onder de aandacht gehouden bij de uitvoeringsorganisaties. Hetzelfde geldt voor het concept "Housing First": op dit moment in Maastricht voornamelijk als experiment ingezet voor cliënten van het Leger des Heils. "Housing First" is individueel begeleid wonen voor mensen die dak- of thuisloos zijn (23+). Er is sprake van meervoudige, complexe psychiatrische problematiek, vaak in combinatie met verslavingsproblematiek. Mensen krijgen eerst een woning aangeboden en in tweede instantie worden ze begeleid en gemotiveerd om hulp of behandeling te aanvaarden. Vanaf 2017 wordt bekeken naar mogelijkheden voor zwerfjongeren (18-23 jaar). Het gevraagde gemeentelijk aanspreekpunt zwerfjongeren is met ingang van 1 oktober 2016 reeds in werking gesteld: Joan Beemer, beleidsmedewerker, kan voor knelpunten en ideeën aangaande zwerfjongeren door ketenpartners en jongeren worden benaderd. De voorstellen om zwerfjongeren met zorg te verzekeren, om het experiment 'Van de Straat' in te zetten en de Intensieve Preventieve Aanpak (IPA) steviger in beleid te positioneren worden overgenomen. In ons periodiek overleg met de relevante uitvoeringsorganisaties worden hierboven genoemde voorstellen meegenomen.

- Ten aanzien van het voorstel van Partij Veilig Maastricht:

De gevraagde inventarisatie van het huidige aantal zwerfjongeren (18-23 jaar) in Maastricht wordt in januari/februari 2017 uitgevoerd met het oog op mogelijke knelpunten in het aantal opvang- en crisisplaatsen die jaarlijks in Maastricht voorhanden zijn. Daarnaast wordt in deze inventarisatie meegenomen of de bestaande opvang ten behoeve van zwerfjongeren 'nog van deze tijd' is en in voldoende mate aan de vraag en behoefte vanuit de jongeren voldoen.

Het voorstel is om de gevraagde uitbreiding van zowel opvang- als crisisplaatsen naar respectievelijk zestig (60) en vier (4), te laten afhangen van de uitkomst van deze inventarisatie. Indien uitbreiding nodig blijkt, wordt een voorstel ter financiering hiervoor te zijner tijd aan de Raad voorgelegd.

Voorgesteld wordt het "Plan van Aanpak zwerfjongeren Maastricht e.o.²." vóór 01 juni 2017 te formuleren met als doel meer in te zetten op preventie (voorkomen dat jongeren gaan zwerven) en een samenhangende ketenaanpak van de zwerfjongerenproblematiek door:

1. de juiste cijfers van zwerfjongeren in Maastricht e.o. boven water te krijgen;
2. de huidige opvanglocaties door te lichten op vraagbehoefte en zo nodig aan te passen, dan wel uit te breiden;
3. jongeren op verschillende leefgebieden waarin de problematiek zich manifesteert, integraal te ondersteunen en naar zelfstandigheid of zelfredzaamheid te geleiden.

Hierin is de samenwerking met jongeren, ouders, ervaringsdeskundigen, maatschappelijke opvang, woningbouwcorporaties, scholen en andere lokale partners van belang. Daarnaast zal hiervoor afstemming dienen plaats te vinden met de andere Heuvelland gemeenten (5) en de Westelijke Mijnstreek (4).

Ook binnen het college zal door wethouders WMO, Jeugd, Armoede en Wonen de handen ineen geslagen worden voor een integrale en samenhangende aanpak.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Door meer preventiegericht beleid te voeren en de interventies te richten op het gehele gezinssysteem zal vermoedelijk in de toekomst een daling in het aantal zwerfjongeren te zien zijn. Jongeren die zich desalniettemin vanwege de problematische thuissituatie - die niet (tijdig) onderkend, dan wel opgepakt zijn - genoodzaakt zien te 'zwerven', worden tijdig opgevangen en adequaat ondersteund in hun zorgbehoefte(n). Dit kan bijvoorbeeld zijn ondersteuning ten aanzien van schuldenproblematiek, emotionele/sociale uitsluiting, schooluitval, inkomen/werkloosheid,

² Regio's Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek.

verslavingsproblematiek. Dit met het doel de jongere zo goed mogelijk in de eigen kracht te zetten, waardoor deze al dan niet met (tijdelijke en ambulante) begeleiding zijn/haar eigen leven op de rails kan zetten.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De uitvoering van het "Plan van aanpak zwerfjongeren Maastricht e.o." past binnen de budgettaire ruimte van Programma 5/6 (Samenleven) van de gemeentelijke begroting. Indien uitbreiding van opvang- en crisisplaatsen ten behoeve van zwerfjongeren nodig blijkt, volgt te zijner tijd een voorstel ter financiering. Daarnaast zal dienen te worden afgestemd met de andere gemeenten in de Heuvelland regio en de Westelijke Mijnstreek.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

- Twee raadsfracties van Maastricht, te weten D66 Maastricht en de Senioren Partij Maastricht, hebben gezamenlijk een Raadsvoorstel ingediend met als onderwerp '(t)huis voor jongeren: Geef zwerfjongeren een kans in Maastricht'.
- Tezelfdertijd heeft de raadsfractie Partij Veilig Maastricht een Initiatiefvoorstel ingediend met als onderwerp 'Zwerfjongeren'.

Dit Collegevoorstel is een antwoord op de beide raadsvoorstellen. Ten behoeve van de analyse is gesproken met uiteenlopende partijen zowel door de politieke partijen als ambtelijk.

11. Voorstel

Voorstel 1:

De opvanginstellingen ten behoeve van zwerfjongeren opdracht te geven in hun arrangementen, dan wel hulpverlening/begeleiding te realiseren dat jongeren verzekerd zijn en dat in bestaande interventies ruimte is voor experimenten zoals 'Van de Straat';

Voorstel 2:

Te onderzoeken of het mogelijk is bij 'Housing First Maastricht' de leeftijdsgrens van 23+ te verlagen naar 18+ en wat hiervan de consequenties zijn;

Voorstel 3:

Met zorgaanbieders in overleg te treden omtrent de beste interventies die ingezet kunnen worden in gezinnen om zwerfjongeren te voorkomen. En daarbij de opbrengsten van 'IPA' en 'Families First' (als familieondersteuning) extra onder de aandacht te brengen van de zorgaanbieders;

In totaal zijn reeds 349 'Families First' modules ingezet. In 2015: 35 modules en 2016: 314.

Voorstel 4:

Een inventarisatie te (laten) doen naar het aantal dak- en thuisloze jongeren in Maastricht.

Voorstel 5:

Op basis van de uitkomsten van genoemde inventarisatie in 4, nadere beslissingen te nemen over een eventuele uitbreiding van opvang- en crisisplaatsen, dan wel een aanpassing hiervan. Financiële consequenties hiervan en een voorstel hierover worden te zijner tijd aan de Raad voorgelegd na afstemming met de overige Heuvelland gemeenten en gemeenten in de Westelijke Mijnstreek.

Voorstel 6:

Opstellen van een "Plan van Aanpak zwerfjongeren Maastricht e.o." dat uiterlijk 01 juni 2017 aan de Raad wordt aangeboden met jaarlijks een voortgangsrapportage, beginnend najaar 2018.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Het “Plan van Aanpak zwerfjongeren Maastricht e.o.” wordt uiterlijk 01 juni 2017 aan de Raad voorgelegd en in de jaren erop wordt een jaarlijkse voortgangsrapportage aan de Raad gepresenteerd. Te beginnen in het najaar van 2018.

Indien uit de inventarisatie blijkt dat uitbreiding van opvang- en crisisplaatsen nodig is, dit af te stemmen met de overige Heuvelland gemeenten en gemeenten in de Westelijke Mijnstreek.